

N°. 42.

Septdeena, 16. (28.) Oktober

1871.

Massa par gaddu 1 rubl.

A h d i t a j s.

Celshemmes sinnaß. No Ribgas: walb. awifes isfluddinaschana. No Wallas: Bistavß Ulmanns mirris. No Nurmuischas: stobla eefwehtta. No Trifates: pabr ugaunß-grebfem. No Leepajas: lohpu-aisstahw. beedr. strabpß. No Slohdas: plauschanas swehtti. No Reifchem: Wahrnßß eferß. No Rehweles: koleeris. No Pehterburgas: lohpu mehtris.

Ahrsemmes sinnaß. No Bairijas, no Chstreikijas, no Franzijas, no Turzijas, no Amerikas dachadas sinnaß.

Wehl lachdas sinnaß.

Sannolachß sinnaß.

Par stohlofchanas wehtibu pee ammatneelem. Abilde Warraidohschu Sandera fungam. Konzerte Weetalwas bajnizä, 19. Sept. f. g. Un to tad Mohjßß teiza?

Perlikkumä. Grehtu rublßß. Wolkensteines awoti. Sohbugalla neddetas peefshwojumi. Sohbugolla ammata grubribas.

Celshemmes sinnaß.

No Ribgas. Waldischanas awife sawä 238tä N^o isfluddina to peelikkumu, las isfkaidroschanas un truhkumu ispidischanas deht waijadsigs hijis pee ta 31. Dezember 1858 gaddä stary Kreewsemmi un Leelbrittaniju noslehgta andeles- un fuggoschanas-lunktrahta. Abbeju walstu us to apstiprinati weetneeki Westmanns un Andrew Buchanan falihguschu par schihm punktethm: 1) Teel par blehdibas un par aisleogtu darbu usfkattiths, fabrikas taifitas prezzu leetas us turgu un andele laist, las ar palkaktaifitahm (prohti palkschahm) Kreewu jeb Englischu fabrikas-stempelem apstempeletas, lai tas buhtu schè jeb tur notizis; wainigeo kriht Kreewsemme tai strabpß, las nolitta meera-teefneschu strabpß-likkumß §§ 173—176 un 181 un strabpß likkumu grahmatä (no 1866.) §§. 1665—1669 un 1671—1675, Leelbrittanijä turpretti tais zaur parlamentes-akti no 1862 nospreestäs strabpß. 2) Teem Leelbrittanijas parwalstneelem, las Kreewsemme to walstu, sawas

ihpaschas fabrikas-stempeles turreht, gribb lift apstiprinah, waijaga tahß eefuhtih andeles- un rohkas-darbu (manufaktur) departementei Pehterburgä. Sa us preekschu Leelbrittanijä tiftu pagehrechts, fabrikas-stempeles peerahdiht, tad schihß nolitschanas geld til pat preeksch Englandeeschu la preeksch Kreewu fabrikas-stempelem. 3) Schihß nolitschanas, las tuhliit eet spehla, teel usfkattitas par neschkirrami pee tahß nolihgschanas no 31. Dezember 1858 (12. Januar 1859) peederrigahm un buhs teem tas pats spehßß un us til pat ilgu laifu, la peeminnetai nolihgschanai.

No Wallas. Muhju wezz, no wisseem mihtohths un zeenihts bistapa tehws Kahl Krischjahn Ulmann stä Oktober sawä 79. dshwes gaddä faldi aismidjis, pehz kahdu neddetu flimmoschanas. Daudß un ar leelu swehtibu winsch wiffu sawu muhschu strahdajis preeksch Lutteru bajnizas un sloh-las, Latweeschem un Wahzeeschem, augstäs sloh-las, rakstneeku laukä, augstakä bajnizas ammatä un wiffur winsch draugus un zeenitajus pelnijis pilnä, pahrpilnigä mehrä. Lai schi mihlehtiba wianu pawadda winnupßß tappa, augsta trohna preekschä! Schis gaddu simtens wianu peefskaita pee saweem labbakeem wihreem un ir wehlati laiki wianu allasch usfkattiths par teizamu tehwssemes dehtu. Wehl us mirstamas gultas winsch strahdajis preeksch Latweeschu tautas, schahß wahrou grahmatu us drikk fagattawodams. — Pasemmiba un Deewam pawewiga un ustizziga firßß bij allasch winna rohtha ir tab, kad laime wianam smaidija jeb kad wianu ar gohda ammateem un gohda parahdischanahm apzee-

nija, weenteefigs un tomehr laipnigs un garrâ jau-
tris libds pehdiga dschwibas azzumirka winsch jo
ahtri wiffu firdis pratta eemantohht un eenemt us
paleekamu laiku. Krimmuldes un Pehsterupes drau-
dsê, tur winsch no 1817 libds 1835 gaddam par mahzi-
taju bija, wehl dauds leelâ zeenâ un mihtâ peemianâ
turr „wezzo Ulnanni,“ pasihdami winnu par leelu
behrnu mihtotaju, dseefnu taistaju un musikas loh-
peju. Winsch bij dsimmis Mhigâ 3. Februar 1793,
apmekleja tē gimnastju, studeereja no 1810—1814
Tehrpatâ un pehz tam Senas un Gettingas pils-
sehtâ Deem'wahrdi mahzibas. 1835. gaddâ winnu
aizinaja no Krimmuldes us Tehrpatas universiteti
par professoru, pehz 4 gaddeem winnu tur uszehla
par rektoru, turru ammatu 1841 atstahja un ihfu
laiku Engelarta-muischâ nodshwodams 1844. gadda
eefahkumâ aisgahja us Rihgu dschwobht, tur winsch
nepeefuffis daschadôs gangôs un ar daschadeem garra
darbeem publehjabs; dibbinaja un waddija floblas,
apghadaja Wahzu un Latweeschu dseefnu grammatu,
isbewa tahs no wiina jaw Tehrpatâ eefahktas
„ewangelistas basnizas sianas preefch Kreewsemmes,“
bij floblas wezjakajs, bibheles beedribai un arri bir-
geru beedribai par preefchneeku, kamehr 4. Febr.
1856. gad. augsts Kungs un Keisers winnu aizi-
naja par wizepresidenti pee ewangelistas lutteristas
basniz-teefas Pehsterburgâ un drih pehz tam apgoh-
dinaja ar bistapa gohda wahrdu. Dezemberi 1867
winsch swehtija sawus 50 gaddu ammata swehtkus
un 2 gaddi wehlat ammatu nolikdams aisgahja us
Wastu pee saweem behrneem, tur kluffibâ un meerâ
sawu dschwes waktaru nodshwoht. Deews augstajs
lai wiinaam dohd jauku, spohschu rihtu eeraudsht!

No Nurmuischas, Ruhjenes basnizas-draudse. 29.
September tur swehtijuschu floblas eeswehtischanas
swehtkus. Lai gan laiks nebijis labs, tomehr lau-
schu sanahkuschu til dauds, ka til ko wisseem sanah-
kuschem jaunâ floblas-nammâ ruhme bijuse. Mui-
schas dsimtskungi, abbi Luttera draudses mahzitaji
un draudses floblmeisters ar saweem dseedatajeem
arri pee scheem swehtkeem bijuschu klacht. Sauns
floblas nams atrohdotees muischas tuwumâ un effoht
preefch ta semneeku mahja 21 dahlderu wehrtibâ
no walsts is walsts-lahdes krahjuma par 3500 rub-
teem pirhta un no muischas puffes bakki par welti
walstei us to dohti tilkuschu. Warrbuht ka lahds,
kas libds ar mums par tahm wairak ka 800 pagasta
floblahm, kas taggad Widsemme jaw uszeltas, no
firds preezajabs, us preefchu skaidras sianas par
scho tautai swehtibu nesdamu notilkumu mums
peefubhtih.

No Trikates, 30tâ Septbr. Sest'deen', 25tâ
Septbr., Wihzeem' Knihpe mahjâ nodegga salmu-
schkubnis. — Swehtdeen, 26tâ Septbr., nodegga
Trikates Wahses fainneekam rija libds ar dschw-
jamu kambari un daschadahm pehz semneeku eerad-
duma ap riju faliktahm mantahm, kâ p. pr.: wah-

geem, raggawahm, labbibas-maifseem, linneem u. t.
j. pr. — Kas pee ugguns-grehka wainigs, naw sin-
nams. Skahde nabbaga fainneekam pehz walsts-
teefas tafseerechanas — bes ehlas paschas — irr
375 rubl. fudrb. leela. Dsehseji fastrehjuschi pul-
teem, kas no tuwaku-mihlestibas flubbinati, glah-
buschi, ko paspehjuschi, — kaut arr gan tahdu naw
truhjis, kas sawus kulkus eekohduschu skattahs, kâ
brangi degg.

Schih's rindinas lassoht lai prahtâ schaujabs
— itt ihpaschi Trikateescheem — tee wahrdi: „Ko juhs
weenam no scheem manneem wiff' masakeem brakteem
darrijuschu, to juhs man darrijuschu“ (Matt. 25, 40),
— to sinnoht un apzerroht, ka tee ween effoht ih-
sten kristiti un kristigi zilweki, kas palihdsedamu tu-
waku-mihlestibu sawâ starpâ turroht. Fr. Mbrg.

Seepajas jauna lohpu aisstahwetaju beedriba, kâ
Seepajas Wahzu awises no 18. Septbr. sinno, strahda
ar leelu usmannibu sawu darbu, jo effoht no ps-
lizejas tappuschu par lohpu mohzischanu schee zilweki
apstrahpeti: 1) Puhrmanna puifis Jehlabs W. par
to, ka tas sawam sawiwiduscham, sakarsesuscham
sirgam dsert dewis un sirgs no tam tuhlt nosprah-
dsis, ar 25 rihkstes zirteeneem apstrahpehts. 2) Bekkeris J. par to, ka tas atreebigâ piktumâ
wistai galwu norahwis, ar 5 rubteem strahpes naudas
3) Kadhai Grohbinas peena meitai klibis sirgs at-
nemts ur pilssehtas ahdu nonehmejam nodohhts, lai
tas firdsinam gallu padarra, jo israhdijees, ka sirgam
lahja islemmeita un naw sadseedeta un tadeht nab-
baga lohpinam pee katras sohka spehreschanas brau-
zohht leelas sahpes padarrija. 4) Kadhdam fainnee-
kam Sch., no Lihguttu pagasta, aws, ko tas wesdams
mohzjis, atnemta un nabbagu nammâ atdohta.

Rabbi buhtu, ka arri us semmehm tee lohpinu ais-
stahweschanas beedri zeetaki us to skattitohs, ka
Schihdini un Tschiggani sawus klibus sirgus tâ
nemohzitu jahdeledami un tahdus neschehligus lohpinu
mohzitajus pee muischas jeb pagasta waldischanas
usdohtu.

G. F. S.

No Skohdas puffes, Kursemmē tai 6tâ Oktoberi.
Wauschanas swehtkus effam noswehtijuschu Dee-
wam par wiffu labbu, ko mums schogadd' dewa ptaut,
no firds pateikdami. Zaur zaurim rehkinajoht, buhs
widdischli labs gads peeredsehts; wisswairak irr
linnu un auju gads. Weeschi arri kâ weetas
labbi auguschu un turroht tee labbakee libds 112
mahzinas swarru. Kartuppeki kâ weetas labbi
ir kuhdi. Slapjâs semmēs flittaki. Laiks mums
schoruddeni lohti mohdigs un mainigs. Pehz ta
leela falla, kruffas un sneega, kas mums no 21ma
libds 24. Septempera bija, atmettahs atkal flits
laiks un 27tâ Septemberi dsirdejam wehl pehrkonu.
Seemas sehja irr wiffur labbi eesehuse.

G. F. S.

No Leischeem. Kadhâs buzzi juhdses no Kursem-
mes rohbeschahm, leeljekka mallâ, kas no Telscheem

uf Raunu eet, atrohnahs efers, nofaukts par Wahrnes efere, 8 werstes garfch un 5 werstes plats, lam lohti leela fivju baggatiba, tà ka daschâ gaddâ par 1500 rubteem fivis no ta issweijotas; daschas pee 200 mahrxinahm fivarrâ. Schis efers Augusta mehnefi, kad gaisß kluffs uu rahms, tà fahzis trafloht un baltus wilkaus mehtah, ka newarrejuschi isprast, fas eferam par indewi. Ne ilgi pehz tam sprahgufchas fivis barreem pee mallas atpeldejufchas, sehweku smalka efere mallâ stahwoht bijuse fa-ohschama. Waldifchana littuse nonihkufchas fivis wifas bedrës eerakt, lai flimmiba ne-izeltahs pee zilwekeem. Tâ spreesch, ka efers buhs zaurumu dabujis semmê un ar laiku gan issihkfoht. — Dstredim tablat. G. F. S.

No Mehweles. No turrenes raffta 9. Oktober tà: Arri pee mums flims weesis pemeldejees, prohti jaw 3. Oktober pahrs tauschu ar koleera flimmibu bij fahrgufchi, kam ar nahwi bij jabeidjahs. Is dakteru-teefas sinnahm redsam, ka no 3. lihds 5. Oktober 6 faslimmufchi, no kurreem 5 mirruschi un 1 weffels palizzis. No 5. Oktober lihds wallarejas deenas ne tahdi flimneeki naw peemeldet, tà ka gan nebuhs jabihstahs, ka koleeris par fehrgu të eelohrtelefees.

No Pehterburgas. Schliffelburgas un Jaun-Ladogas kreifes lohpu mehris (tà nofaukts Sibirijas mehris) traffojoh, til neganti, ka, fur til weens lohps ar to eefirgst, tuhlt wifß pulks pagallam. Rahdas 1700 lohpu dsihwibas tà jaw iskritufchas un daudß zeemôs ne weenu lohpu wairs ne-atrohdoht. Lai gan wiffabi publejahs, fehrgu apspeest, tomehr ta isplehschotees arween tablat.

Ahrsemmes sinnaß.

No Bairijas. Ministerija taggad tur skaidri to isteikufe, ka winna effoht gattawa, teem, fas konziles mahzibas prettineeki, palihgu sneegt un to pabalstih un lihds gahdabt, ka basniza no walsts weena no ohtras pilnigi schirramas. Wahzu liberalu awises nu par to preezajahs gawiledamas, turpretti pahwestam draudstigas lappas, ihpafchi Bairija, sprauslojoh neganti rupjâ wihse.

No Chstreikijas. Wiffas walsts dakkas tur landagi — pawiffam skaitâ 17 — taggad nobeigti. Arri Mehru un Tirohles-semmes weetneeki nofuhthufchi keiseram luhgufchanas gramatas (adresses), kurrâs tee to paschu pagebroht, to Tscheku-tauta, prohti paschwaldifchanas wafku. No landagu spreedumeem redsams, ka us waldifchanas puffi masaka tautas datta kriht un tas pats masums laikam paliks wehl masaks, kad redsehs, ka waldifchana tahs daschadas pagehreschanas pehz paschwaldifchanas newarrehß pallausiht. To islihdinashanas un no-meerinaschanas padohmu nu apspreesch pats keisers ar augstakeem waldifchanas kungeem lohpa. Gan zerreja, ka ar scho leetu ahtri pee galla tiks, bet tà

wis naw; sinnaßs ka tahdâ juffumâ laikâ grubti tahdu derrigu padohmu useet, fas katra praham warretu istilt; jadohma arri, ka keisera praham tas wis nepatiks, Tscheku jeb zittu tautu jeb arri pahwesta draugu kahroschanas pallausidams ar Wahzu partiju schelschana tik. Jaunajahs awischu sinnaß jaw arri fahst stahstih, ka Wihne ministeru sehdeschana noturreta, fur keisers bijis par preekschsehdetaju. Effoht nospreests, Tscheku pagehreschanas noteilt par nepeexemmamahm. Dgulines apriakt, fur Serbeefchi jaw bij fahkufchi buntoht un ir eerohtichus us to palihgâ nehmuufchi, effoht ahtri nemeeru noslahpejuschi.

No Franzijas. General-rahti (gubernijas wezzakee) tur gan fazelti, bet arween wehl naw noredsams, kahda waldifchanas wihse Franzijai us preekschu buhs. Leelakajs puhlinfch tur taggad ihpafchi ar to, armijas buhschana no jauna pahrtaisiht. Ar zeetumu un stanstu buhwefchana rahdahs apstahschana, turprettim ruhpejotees duhschigi karra spehka sinnaßchanas zil warredami lohpt, skohlâs raugoh wiffâ spehka Wahzu wallodu un geografijas mahzibas treekt, zaur to wiffai tautai zerre labbumu panahkt, lai gan schim brihscham tahda puhleschanaßs wairaf noteekoht tai atreebschanas karstumâ, fas teem firbt degg prett Wahzeescheem. Buhtu gan dohmajams, ka schis karstums drufku wehsaks paliks, ja tee lehnâ garrâ apdohmatu, ka Franzija weena patte pee pehdeja nelaimiga karra ween wainiga un ka Wahzu walsts pehdejôs laikôs ihpafchi tà prett winnaß isturrahß, ka meera un draudstibas zeenitaja. Ar Franzijas finanz-ministeri Berline noslehgta ihpafcha kuntrakte, no kurras warr redseht, ka Wahzeefchi ne mas til stingri un zeeti ne-ustahw us to meera-derribu, pehz to tikfai wehl Mai mehnefi 1872 fefchi Franzijas departamenti no Wahzu karra spehka eelohrtelefchanas bij atswabbinajami. Nolibgufchi kahdas atweeglofchanas munitas buhschana preeksch Elsafes un kahdas zittas no Franzijas weegli ispidamas punktes, us to tad nu jaw taggad — pirms wehl tas wifß no Franzijas tautas fapulzes apstiprinahß — no peeminetahm departamentehm Wahzu karra spehßs iseeschoht. Lihds 4. Nowember tas jaw buhschoht isdarrihts. Mirruscha eel-fchigiu buhschana ministera weetâ Tjehrs effoht apstiprinajis Kasimiru Perje, fas effoht Orleanistu draugs. Tjehram tadeht nu brihwalstneeki to nemm par taunu, fawâs awifes isteikdami, ka winnam bijis waijadstigs, republikaneeti us to ammatu nemt.

No Turzijas. Turku walsts dabbujuse jaunu ministeru wezzake (leelwestru), fas rahdahß drohschs wihßs buht. Dstred, ka schis no sultana pirma fiktehra un drauga, Emir Bei, rehkinus nopraffoht par keisera namma isdohschanaßm, tà grihbedams to bes galla leelu isfcheeschanu apturreht. Ar to nu gan wihßs buhs aiskahris dunduru ligßdu, bet ja Turku walsts buhschana buhtu labbojama, tad schis ligßds wiffu-

papreefch jamelle ispohtst. Lai nodohmä arri winsch laitam isgahdajis, la Emir Be, agrakajee ministeri Hussein Pascha un Husni Pascha, la arri bijuschajs augstakajs basnizas preefchneeks Hassan tikfusch par strahpi aisraiditi us Ziperu fallas.

No Amerikas. Par to 9tä lihds 10tu Oktober f. g. zaur ugguns grehtu stipri pohstitu Tschilego pilssehtu wehl lassam tahdas sinna: Tschilego bij lihds peeminnetas pohsta deenas ta 5ta leelata pilssehta Seemel-Amerikas sabeedrotas walstis, weena no leelatahm andeles pilssehtahm wiffa pasaulä, ih-paschi preefch labbibas un lohku andelä. Preefch 40 gaddeem atpakkat winna pawiffam wehl ne-essohjt bijuse, bet taggad jaw skaitijuse dauds wairaf la 300,000 eedshwotajus, no kurreem tahda zetturta dafka effohjt Wahzu tautas peederrigi. Wairaf la 12,000 ehkas (us 9 engl. kwadrat juhdschm) zaur to ugguns grehtu sadegguschas. Leelakas un wehra leelamas ehkas pilssehta bijuschas birschu-nams, jubras-spehta lasaris, akademija, lepns pilssehtas-nams (rahtusis), 17 bankas, 20 drilku-nammi, 14 Metodistu, 10 Kattotu un tahdas 60 Presbiteria-neeschu un zittu tizzibas beedru Deewa nammi. 13 dselju zekki no wiffahm puffedm tur lohpa faskrehjuschi un 100 rindas il deenas no turrenes isbraufusch ar wiffodahm prezehm, ihpaschi ar semmes augteem, malku (buhwlohkeem, schindeleem, lattehm), lohpeem un wifswairaf ar labbibu. Tit aplam ahtri tiklai Amerika ween pilssehtas pee-aug! bet tas ugguns grehts arri tas leelakajs, kas lihds schim pasaulä dsirdehts. Salaffohjt nu jaw arri mihlestibas dahwanas preefch apdegguschem ne til Londone un zittas Leelbritanijas pilssehtas, bet arri Wahzsemme, fur ihpaschas kommitijas us to zehlschahs, kas atgahbadamees tahs baggatas dahwanas, kas Wahzeeschem pagahjuscha farra laika tikfuschas peefuhittas no Amerikas Wahzeeschem, scheem to labbadarrijumu nu rang zil warredamas atmafahjt. No Kaffeles dsirdama sinna, la trohna-prinzis un trohna-prinzesse nelaimigeem wehlejuschi nosuhtht 500 dahlderus.

Wehl tahdas sinna.

— Wahzu awises lassiju schahdu sawadu nahwes sinna: Neiwihde tai 6la Septemeri irr weegli un swehti la ne weens zits zilwels til swehti, nahwes meega argulluschs kundjene S... D...

— Frantschu awises lassu scho naidigu sinna: „Pehrkonos nospehris Baireeschu (Wahzu) wirfneeku Sch. Gedshwotaji irr par to swehtam pehrkonam parahda swehtitu swezzi eedegt.“ — Klau! nu! Waj ta irr kristigu zilweku walloba!

— Angleeschu awises raksta, la no Ciropas leelwaldneeku firstenehm effohjt Kreewsemmes Keiserene un Pruhshu prinzeffe Friedrich Rahra tahs labbakas bilschu taifitajas (mahlderenes), prinzeffe no Wales (no Englandes) ta labbaka klaweeru

spehletaja, Dlandes kehninene labbaka dseefmineeze un rakstneeze. Wahzu Keiserene ta runnigala, Austrijas Keiserene ta daifaka un Dahnu kehninene ta labbaka faimneeze. G. F. S.

Jannafahs sinna.

No Lwandijas, 12. Oktober. Keiserikas Augustibas Leel-firjis trohna mantinees un Leelfirjene trohna mantineeze ar saweem augteem behrneem schodeen preefchpufadeea ap pulsten 10 aisreisija us Ddessa. Serbijas firjis Milan jaw 5. Oktober aisbrauzis us Krimmi lihds ar saweem pawaddoneem, tur ar Kreewsemmes Keiseru awfweizinatees.

No Berlinese. No schejenes lihds Dresdenei buhschoht gaidams uhdens zeksch, prohti kanahs pa kurru til 27½ juhdes no Berlinese lihds Dresdenei, kamehr lihds schim schis zeksch bij 62½ juhdes garschs. — Walsts runnas-deenas sehdechanä ta nolihgchana ar Franziju peenemta par pilnigu. — Darmstätt pils-teäteris gluschis nodedsis. — Feldmarschals grafhs Benedels nomirris.

Par skohloschanas wehrtibu pee ammatneekem.

(Stat. Nr. 41. Weigums.)

Lä tad redsam, la, ja mehsh negribbam sewi no swescheem lautees apspeest un pahrssteigt, arri ammatneeku fahrtai zeeschi us to jarouga, sawu darba lauku ar leelaku ruhpihu un uszihthi apstrahdajt, laifu garram pakkatä nepalikt un leelaku pilnibas mehru allasch dsihtees panahkt un rohkas tabehkt flehpi wis neturreht. To darridami irr wajadshigs, la wezzakeem, kas pehz sawa jeb behrnu prahta schohs par ammatneekem gribb pasaulä fuhtht, peenahkshs gahdajt: 1) la tahdi behrni pirmo grunts mahzibu dabhu tahdas skohläs, fur ne til weenu wallobu, bohstereht, pawirshu rakstihjt un rehkinahjt mahza, bet fur arri zittas muhsu puffed jo wajadshigas wallobas, geografija, geometrija, zeikinaschana, lohpmanna rehkini, riktiga grahmatu rakstischana un weschana ic. teel lohptas; 2) la skohlä isgahjuschem behrneem gruntigi ammata meisteri teel ismellekti un tee atkal jo drihs neeku wainas deht neteel atnemti un ne til pee ohtra meistera bet arri ohtra ammata wadditi un mahziti, la to ar dauds luttinateem behrneem taggad ne retti ween mehds darriht; kad mahzibas laiks pabeigts, tad 3) schinnis laikös derriga un jo wajadshiga leeta, ihpaschi us to eeriktetas ammatneeku skohläs apmelleht. Kamehr mums te pascheem tahdu skohlu naw un us teem newarram zerreht, tiklam tahs ja-ismelle ahrsemmes. Kas to neespehj tam 4) zittu padohmu nesinnu doht, la tam zaur grahmatu mahzibahm sawa mahzischana un sinnaschana jamelle palihdsiba un tahlaka pilniba, pee la sinnams usmanniba un uszihthiba no mahzetta puffes nedrihst truht. Mahzibas grahmatas dauds warr palihdsieht, ja tahs lehtas, gaischi faprohtamas, riktigas un no wihra farastitas, kas pats to mahzamu ammatu sawa muhscha mahzijeesh pasihjt un arri teescham gruntigi pasihst. Megeldigas jo wairaf flahde, ne la labbumu atnes, un kahds labbums karram no tahm warr isaugt un kahda starpiba starp grah-

matu mahzibahm un stary ar mutti runnateem un isflaidroteem mahzibas wahrdeem un israhbiteem rohkas darbeem irr, to saprohtams katris jaw weegli atflahrtihs. Pats to esmu isprohwejis un peedsihwojis, tadeht par to arr warru kahdu apzerrejamu wahrdu drohschi runnaht. Akademijas un skohlu aumeistereem tahdas grahmatahs sinnams jo derrigas un tohs pee mahzishanas leeliski pabalsti, bet kamehr pee mums wehl tahdas skohlas naw, arri no tahdahm grahmatahm til pilnigus augtus nedabbu- sim manniht, bet lai katris tadeht apmesse un raug aissneegt tahs skohlas, kas us to ween zittur — wai eefsch- jeb ahrsemmes — eerittetas; pats tahda akademija Dresdenē 6 mehneschus esmu pawaddijis, leelu naudu par to isdewis un to ne kad nenoischehlo- schu, sinnadams nu redsedams, kahdu labbumu tur esmu mantojis.

Par mahzibas grahmatahm runnadams newarru atstahst nepeeminnetu arri pee mums Latweeschu walloda pa dalkai jaw isnahkuschu ta nosauktu „pilnigu skrohderu rohkas-grahmatu,“ par to gan Latweeschu skrohderi warretu preezatees un isdewe- jam pateistes, ja ta tiffai teescham to gaidamu un apsohlitu pilnigu isflaidroschanu speht pasneegt. Man schkeet, ta winna to pilnibas mehrki knappi warrehs panahst, lai gan farakstittajhs sohlidams un drohschinadams to zerribu isteiz. Nodakkas jeb schkirras eedallischana gauscham derriga pee kah- das leetas pilnigas fastahdischanas un winnas flaidras sapraschanas, bet katrai nodakkai par fewi arri jaw waijaga buht pilnigai un flaidri saprohta- mai, ja tam wessellam pascham par teescham pilnigu buhs geldeht. Deewam schehl no 10 isnahkuschahm dalkahm wehl ne weena — la pats isdewejs M. w. 22tra M falka — naw pilnigi isflaidroht beigta; ar scho isflaidroschanu nu aplam gauschi eet us pree- schu, ta zerribai us gallu pamasam jaw jasahf put- teht. Bes tam, la esmu usgahjis, 4ta tahpelē tee pigohri 37 lihds 39 ne tiffai nepilnigi un nesaproh- tami, bet turklat arri aplam isflaidroti, kas laifam no ta nahf, ta rakstittajhs pats to zittadi naw eespehlis. Welti tadeht lihds schim bijuse ta papihru isbruh- leschana un naudas tehreschana, welti arri buhs wiffa galwas publeschana un lauschana teem, kas garr tahs grahmatahs nepilnigahm 10 dalkahm dar- bofees, tahs gribbedami bruhkeht un par palihgu jeb padohma deweju usskattihst. To neteizu wis naida jeb skaudibas bet taisnibas deht, un zerredams kahdu no saweem ammata beedreem no leekas skahdes jeb weltigeem tehrineem pasargahst. Weidsoht wehlu arri Latweeschu tautas ammatneekem tahdu paschu is- weizibu un tahdus augtus peedsihwoht, kahduz Wahz- semneeki ammatu wehrtibu atshidami un zeenidami jaw panahkuschu un wehl arween duhschigi dsennahs panahst. Preefsch 50 gaddeem arri winneem bij wehl dauds jamahzahs un janoskattahs us nahburgu tautahm, Frantscheem un Italeescheem, kas skunstes

un ammatuhs dauds agrati un tadeht arri kochpa un pratta un zittahm semmehm bij par sihmi un par meistereem. Apsohpsim tad arri mehhs us preefschu sawu ammata lauku paschi ar sawu spehku, mahzidamees no gudrateem to gruntigi apstrahdaht, tad muhsu darbs arri mums pascheem atnessihhs baggatu pehnu un swehtibu par atmalkas augkeem, kas lihds schim sweschā mallā ruhmi at- radda jeb zaur sweschu rihkli sawu zekku nehma.

F. Schoop.

Atbilde Warraidohschu Sandera kungam.

Minnetā redakcija irr par derrigu atradduse rakstu no kahda Warraidohschu Sandera sawā lappā usnemt, kurrā es par wainigu, nepateesigu un ne-apdohmigu rakstittaju un newesselu zilwetu esmu Baltijai preefschā stahdihts. Es scho jaunās- mohdes zeenischānu ar gohdbijaschānu sanemdams farakstiju atbildi mannam zeenitajam; bet Baltj. wehst. red. irr atfal atradduse par derrigu, mannu atbildi ne-usnemt un irr mannim sawas lappas 37. num. „pasta tashā“ schahdu atbildu pee- schlihrute: „J. E. R. Zuhshu leelā garrā rakstā atrohdahts til weens teikumds, kas warretu par isflaidroschanu pret Gedauta k. derreht, prohti tas, tur fazzihst, ta Waltas seminarijā pee deewlughschanas tadeht neteet Latweeschu, bet teet Wahzu walloda bruhketa, ta saminarijā naw Latweeschu ween, bet arri Jggauini 2c. 2c.“

Desinnadams, ta „Balt. wehst.“ redakcijai sawabi liskumi, es tur tur manna newaschana slubdinata, arri mannu taisno- schanohs peesuhitiu, zerredams, ta „Balt. wehst.“ red. teesu un taisnibu zeenihhs un man zilwezigu teesu neleegs, laut ar winnas dohmas nesa-eetu ar mannahm. Kad red. bija pa prahtam, garru apwainoschanas rakstu weenigi par manni usnemt, zaur kurrū Gedauta k. apsuhrschanas ne kahda gaischakā spohschumā nestahdaht, tad man teescham jabrih- nahs, ta winna pee mannas atbildes garruma peedaust- schānu nemm. Es netizzu, ta weens manni neewa un niz- zina un es tad fewi aistahwu, ta ta schi manna aistahwe- schana zits ne kas, la stihdsrakstis un mans pirmajhs wahrds pehbiga wahrda paturreschanas gribeschana irr, la „Balt. wehst.“ red. to noschmejuse. Schehlastibu es no minnetas red. neluhdsu, bet es arr newarru uslaut, ta winna teefnescha krehslā sehshahs un nospreefsch, kas derrigs un kas necerrigs. Red. gan no sawas pusses warr peeshmeschanas taiffht, bet katram pascham ja-atbild, to wiasch rakstijis.

Es tadeht „Mahzas wees“, ta teesu un taisnibu aistah- wedamu Latweeschu laifrakstu, luhosu, til labb schahs mannas rindinas, la arri mannu atbildes rakstu arr Baltijai preefschā stahdiht.

I.

Gohdajams kungs! Zuhsh effat til laipnigi bijuschu, manni ar grahmata jeb „wehstuli“ „Balt. wehst.“ 30 u. 31 num. zeenihst, — la gan es warretu til mas gohdapraschanas rah- diht un Zums ne-atbildeht. Tadeht saprattifat, ta Zuhshu wehleschanohs, — „Zums turpmal te neprettotees,“ newarru pildihst. Es nedrihstju dohmaht, laut gan man ta leekahs, ta Zuhsh rakstittajhs effat, kas sawās gurās dohmās un sawds dauds teikumds, itt la pahweste, fewi par nemaldigu turrahhs. Man tad jarunna us Zums, la us wesselu zilwetu, pee kurra, pehz juhshu issajischanas, pilniga prahta ne kad netruhst.

Gan Zuhsh, Sandera k., effat mannuhs spreedumus par ne- pateesigeem, wainigeem un ne-apdohmateem pasuddinajuschu un sawus par nemaldigeem usteiluschu, mannu stahwolli par, zaur leekahm dufmahm, lihds allibu fajauktu, un sawu stahwolli par tahdu, kas no ne kahdahm sawadahm juschānahm preefsch weenas jeb ohtras pusses karschhts, zeen. lassittajeem preefschā mahlejuschu. Bet es tal gribbu, Zuhshu nemalbigas spree-

fchanas spehku nebihdamees, sawu balfi prett Zuhfu til drohfschi nospreestu pateefsbu pazelt. Nesinnu lo zeen. lassitaji spreesch; bet es newarru dohmaht, la Zuhf un Gebauta l. agrafi weens ohtram nepashtami bijufchi un til wehl zaur mannu rasku essat tikfufchi weenprahtiba saweenoti. Man leekahs abbi raski weena ligsda perrinati.

Pirma pitta jautaschana no Zums irr: „Kadeht Pruhfijas leetas man attahlu?“ Kadeht, gohd. W. Sandera l., ja Zuhf to nenemmat par launu, la es esmu Latweets, Wallas seminarijas mahzellis un la es Widsemme dshwoju. Ka tahdam, Zuhf tal negribbesat leegt, man Pruhfija ar sawu gohdu un slawu, ar Steinu un Altensteinu irr un paleel attahlu, turpretti Widsemme ar no G. l. par til negeldigu nosmahdetu Wallas sem. un winnas nosmahdeteem mahzelteem tuwu. Kadeht sawa ihfa raski til par to runnaju, lo arri Balt. wehst. lassitajeem par turawu zerreju. Wai es zaur saweem wahrdeem, la Pruhfija ar sawu fshoblas buhshchanu mums attahlu, esmu nospreedis, la es wissu labbu, kas tur rohahs, negribbu atfshyt jeb bismannis esmu, kas ne lo newarr aismirft un ne lo negribb mahzitees? Bismannis es ne-esmu, neds arri gribbu buht; bet bisotajs arr ne. Tahds wihrs arr ne, kas weena wahrda sweschu tautu fshoblas preelshfshmi usteiz un slawe par jo derrigu un gauschi launojajs un sohbojajs, la tahds aismirft, pehz winna spreeschanas, tanni pascha taure puhst, un ohtra wahrda atfal tohs, kas strahda pehz schahs fshoblas preelshfshmes, la tas teescham pee Wall. sem. redsams, pawissam par nederrigeem noleel un til tabehl ween, la wiss nenoteel Latweefchu walloda. Ka Wall. sem. pehz Zuhfu teiltas fshoblas preelshfshmes irr grunteta, to mehswiffi sinnam un laitam arr Zuhf, kaut arri lihds schim nesinnajacht, G. l. raski buhfat lassifufchi. Ka tur pehz schahs labbas preelshfshmes tohp strahdahs, to leezinahs katris, kas winnu pasihst; la Zuhf, W. Sandera l., ne lo newarrat leezinacht, tas jaw naw ne kahds brihnum, jo Wall. sem. Zums, la paschi fazzifufchi, swescha.

No mannam diwahm preelshfa zeltahm jautaschanahm pirmu laitam ne-essat spehufchi isshohht, tabehl wissu sawu spehku un gudribu pee ohtras essat peeliffufchi. Abbas, gohd. lungs, naw grohsamas un irr katram faprotamas, kas tahs gribb faprast. Ka G. l. Wall. sem. preelshf Latweescheem par nederrigu ispausch tabehl, la tur wiss noteefcht mahzist un es tad jautaju pirmâ lahrta, la mahtei behrns dshumis un paschai peena truhst, wai tad buhs behrnu list badda mirt jeb ar sweschu peenu pee dshwibas usturreht? Kursch zilweks nesaproht, la ar behrnu irr nosshmeta Wall. sem. un ar peenu barriba, kas sem. wajadsiga? Kad nu preelshf wairat ta 30 gaddem teizami wihi, la bist. Walters un zitti, Latweefchu tautas gaismoschanu zaur fshoblasbuhshchanas labboschanu lahdodami, zehla sem. un Latweescheem pascheem preelshf scha jauna behrna preelshfshmes un barribas truhla, wai tad nu bija labbat sem. grunteschanas dohmas Widsemme saudeht jeb kuploht un to darriht, lo schee wihi drohshfa tizziba un preezigâ zerriba irr darriufchi? Kad es ohtra lahrta jautaju: Wai no zilweku behrneem, kurri ar gohws peenu audsinati, gohwis isaug? Lai nu Zums, gohd. W. Sandera l., Zuhfu mahschofchanahs preelshf tohp saudehts, prohtat mannâs flaidras dohmas un flaidra issazzifschana Zuhfu augstu padohmu un Zums til gauschi patildamu issaidroschanu elikt, tad es Zums sche issaidroju, lo lassitaji jaw agraf buhs faprattufchi: Ta la no zilweku behrneem, lai tee nu buhtu no lahdas tautas buhdami, kas ar gohws peenu, la ispalihdsedamu meefigu barribu, tohp audsinati, ne-isaug gohwis pehz meefas, tapat no lahdas tautas jaunelkeem, turreem mahzibas sweschâ walloda tohp pasneegtas, zaur scho wallodu, la ispalihdselli, ne-isaug wis swescha tauta pehz garra, la G. l. to gribb peerahdiht. Es preelshf teem jaunelkeem, turri uf fshohlmeistera ammatu tohp fataifiti, prassu no sem. daschadas mahzibas, daschadu garrigu

aplohschanu, daschadu zekarahdichanu un fataifschanu, turpretti Zuhf preelshf winneem prassat tiffai Latweefchu wallodu. La ta man leekahs, ta mums japreezajahs, la Zums naw spehla bijis, pee sem. grunteschanas lihdsrunnacht, jo Zuhf, W. Sandera l., to buhtu stiri leegufchi, tapehz la Latweefchu walloda sem. nebija gruntejama, un laitam wehl schodeen masa palihdsiba no Zums rastohs, tabehl la Zuhfu fenn isflaweta un no Zums weenigi par labbu atfshita „Latweefchu augstaka fshobla“ aissween wehl gaisa libdinajahs. Widsemme tal naw pahrluhduse, la Noäsa laifos, la tai nebuhtu sausa weetina tur nolaistees?! Kad Zuhf nu sawam ta mihlotam meefigan behrnam til mas warrat palihdscht, lo gan nabbaga pabehrns no Zums fagaiditu? Zuhf buhtu laitam gribbejufchi, lai sem. winnai wehl buhtu twaitu-rinkos par beedri.

Zuhf gan, gohd. W. Sandera l., nemmatees manni pamahzihst, pehz la labbu fshoblu buhs nosault; bet es esmu gauschi subrgalwigs fshohlneek, kas ar Zuhfu, la sawa mihla pamahzitaja tschaumalahm un issazzifschanahm ween nepeteel, bet pehz kohdola un peerahdichanas prassa. Zuhf, la pamahzitajs, falkat, la pehz mahzifchanas-wallodas mehof fshoblu nosault; bet es nosauzu pehz dabbas un garra. Ka Zuhf nu man peerahdisat, la manna nosshmeschana aplama? Wai tapehz, la ta mehds fazzihst? Sazzihst arr mehds: Saule lezz un faule noet; bet Zuhf tal, gohd. pamahzitajs, saweem fshobleneem nemahzat, la saule lehta?

(Us preelshf wehl.)

Konzerte Weetalwas basniza, 19. Sept. f. g.

Kad kahds lohzellis zeefsch, tad arri zitta lohzellki zeefsch lihdti, un kad arri tahs fahpes zittadi newarr remdeht, tad tomehr gahda, la warr Samaritera prahtu parahdiht, to eewainotu ar schehligu firdi un prahtu eepreezinacht un winnam behdas pehz paspehshchanas palihgu pasneegt. Lai gan pagahufschu waffaru zaur zaurehm par widdeju un wairaf par labbu waffaru warram behweht, tomehr Deewa rohla warrena sawa dusniba dauds weetas parahdijahs un dauds preeka zerribas par behdu-afarahm pahwehrtija. Ihpaschi grubti tappa peemelleti muhsu nahburgi Wez-Kalznaweeschi un Behrsauneeschi ar nitnu kruffu, kurra pascha augfchanas laika, Juli mehnescha eefahlumâ usnahza un wiffus jautus laufus par tulfnessi pahwehrtija. Gribbedami scheem saweem nahburgeem, kahdu palihdsibu sagahdaht, norunnajam no muhsu dseedataju-beedribas puffes to pasneegt, ja Deews lits isdohtees.

Kad wiffi beedribas lohzellki ar scho nodohmu bij meerâ, tad ar preeku sawu darbu usfahzahm, prohti mahzitees dseedacht, lai warretum apbehdinateem par labbu konzerti noturreht. Kad bijam til tahl tikfufchi ar sawu darbu, la sawu nodohmu jaw warrejam isdarriht, tad tappa pa daschahm basnizahm issfluddinahts, kurrâ deenâ schi konzerte tiks turreta. Molikta deena bij 19. Septb. Laifs gan nebij isdewigs, jo leetus lihja pah dauds, ta la dohmanam, la eefahfts darbs buhs jaleel pee mallas. Bet kad daschi weefi un beedri no tablenes bij atbraufufchi, ne par flittu laiku behdadami, lai til dabbutu dsirdeht konzertes jautumu, tad eefahfahs schihs deenas konzerte pehz programma fastahdichanas ta:

Muhfu draudjes fshohlmeisters Kalnin l. spehleja:

1) Präludium: Tew, tew mans Deews es flaweht fahfchu r. F. Baake. 2) Ar wihreeschu balsim: Schi irr ta Kunga deen' r. no Kreuzer. 3) As-dur no Rind, spehleja Saikawas fohlotajs Rösner. 4) Ar jauktahm balsim: Tajs debbes isteiz r. no L. v. Bethoven. 5) Fantasija eroica no Fr. Kühms-tebt, scho spehleja R. f. 6) Ar wihreeschu balsim: Tew tu augsti teizamajs (Dir du Hoeherbener), no Runge. 7) C-moll no Rind, spehleja Rösners. 8) Ar jauktahm balsim: Zaur wiffu pasaul' flann r. no Schulz. 9) Präludium: Rā spohfchi spihd mans Jesulinsch r. no Fr. Gaebler, spehleja Rösners. 10) Ar wihreeschu balsim: Tas lungs irr mans gans r. no B. Klein. 11) Spehleschana par to dseefmu: „Deews swehti Widssemmi,“ no Rind; spehleja Kalnia f. 12) Ar wihreeschu balsim: Slave to Kungu manna dwehfle, no Fr. Gaebler. 13) Weidschit fohlmesters Kalnia f. spehleja Adagio un Finale no Mendelsohn-Bartholdy.

Tā schahs stundinas tappa jauki un ihfi pawaditas, un tajs dahwanas las eenahza no teem, las klauftees bij fanahfufchi, tappa teem behdigeem pafneegtas. Lai Deews mohdina iflatra kristiga brahtra firdi, saweem tuwakeem winnu behdās palihdseht!

P. S.

Un ko tad Mohsus teiza?

Tas gaddijahs masā Leifchu pilssehtinā, la kahdā swehtdeenā rihtā kahds Kattotu mahzitajs us sawu pawahru teiza: „Mihstajs Antus! Es nu eefchu us basnizu, mischu turreht, un pa to laiku aiseij tu us bohdi pee gattas andelmannā Mohses Schihda, panemm tur kahdas 5 mahzinas gattas un iswahri man pufdeena! suppu!“ Tif ko mahzitajs bij us basnizu aishgahjis, tad tuhdat Antus dewahs pee Mohses pehz gattas. Bet schorihst Schihdam wis

nebij labbi ap dubfchu, jo winsch leedsahs preefsch mahzitaja us parradu wairaf gattas doht, teibdams, lai mahzitajs aismalfajohst par wezzu, tad dabbuschoht us jaunu, jo mahzitajs jaw tā effohst dauds parradā. Un kad nu pawahram nebij naudas flahst, ko tuhdat aismalfahst, tad arri negribboscham bij jagreeschahs atpaffat us mahjahm bes gattas. Mahjās pahrnahfufscham, pawahram nebij ne kahds nohtigs darbs preefschā, tadeht spreddika laiku winsch gahja us basnizu Deewa wahrdus klauftees. Antum basniza ee-eijohst un appalfsch kohra apstahjotees jaw mahzitajs paschu laiku spreddiki teiza par Mohsu un Israēla behrneem, kā winni sawā laikā Deewam kalpojufchi un ko Deews ar winneem effohst darrijis. Bet pawahrs wiffu scho mahzitaja runnu bij maj eewehrohjis, laikam tapehz, la winnu meegs mohzija. Tē us reift mahzitajs us to puffi flattidamees, tur pawahrs stahweja, sawa runnā sehohs wahrdus ismetta: „Un ko tad Mohsus teiza?“ — Pawahrs dohmadams, la mahzitajs no scha gridd atbildi par gattu dabbut, pilnā balfi atbild tā: „Mohsus teiza lai aismalfajohst par wezzu, tad dabbuschoht us jaunu.“ — Pee scheem pawahra wahrdem mahzitajs masu laiku sawā runnā apluffa, jo laudis wiffi sahla us to puffi flattitees, no kurreenes ta atilde nahza. Un kad Deewakalposchana bij pilnigi pabeigta, tad mahzitajs pawahru par winna atbildu itt brangi pahrrahja; bet pawahrs aishildinajahs ar to, la mahzitajs us scha basniza effohst teescham flattijees un no Mohsus arri prafstjis, tadeht schis tā effohst atbildejis. Tā eet usmannigam spreddika klauftajam. Sbrg.

Libs 15. Oktober pee Rihgas atrahfufchi 2384 fuggi un aishgahjufchi 2188 fuggi.

Arbildedams redaktehrs: A. Leitan.

Sluddinaschanas.

No Widssemmes Iandrahia-kollektijas teel zaur scho sinnamis darrichts, la 1) mantas peewefchana us to schoffijas gabbalu, las no Behsim gar Drobbuschem us Rihgas-Bleskawas schoffiju webd, masakprahstajem, un 2) peeminnetas schoffijas gabbala isrenteschana wairafshilitajem ar torgu. Behfu bruggu-teefas nammā 1. November un peretorgu 3. November pufdeena ap pullsten 12 tiks isdohta. Isfoshlichanas salihgachanu warr latrā deenā Behfu bruggu-teefas nammā darrichanas stundās sinnaht dabbut. 1

Rihgā. Ritter-mahjā 15. September 1871.

Walmeeras awrinki, Ummurgas draudse, Rosenbel muifchā (Roperbel), pee Limbaschu pilssehtas buhs kontraktis notezzeschanas deht Jurgōs 1872 kahdas rentes-weetas dabbutamas, kā arri labbas semneelu mahjās pahrdohdamas, lurras schinni ruddeni buhtu isrentejamas. Klachtalabs sinnas turpat pee muifch. waldischanas.

Weena masa harmonium (ehrgel) irr par 55 r. pahrdohdama Moskawas Ahrrihgā, Jaun-eelā N° 30, pa kreifu rohlu 1 treppi augschā.

Weenas raggawas un frgu-lectas preefsch weena sirga pahrdohd Suworow-eelā N° 64. 2

Siina.

Neween Wahsemme, bet arri paschā Englandē atrohdaht tahdi blehchi, las us sawu siltu prezzi wirfū silt to stempeli, tahda irr teem fenn isflaweteem un passhtameem fabrikanteem, zaur lo tad daschs zilweks arri muifu semmes gabbalā teel amahnehts. Lai nu tahdas blehtas wairs newarretu isdarricht, esmu ar weenu no teem wezzaleem un wiffu-wairaf isflaweteem Englandes fabrikantem Sheffield pilssehtā notahstis tahdu kontrakti, la winnam buhs us wiffahm preefsch mannas gruntigas Englichu magahshnes apstelletahm leetahm mannu, zaur kontrakti weenigt man peederrigu sibmi jeb stempeli wirfū silt. Schi sime tā isflattahs:

Par wiffu to prezzi, us kurru schahda sibme atrohdamā, warru apgalwoht, la ta ihstni labba un teizama; pirjejt latrā jaunā prezzes pallā atrahdihš scho sinnu ar mannas rohlas appalfschaktu.

J. Redlich,
Riga & Sheffield

See pee Rihgas

Hypothekas-beedribas

(t. i. naudas aizdošanas beedribas pret klabam) peestabjūšai mahju un grunšgabbalu gruntneeti teel zaur šo aigaboinoti, ka tahs pušgadda intresses par isobohiem klabu-grabmatu parraadeem, no 15ta libes 31ma Oktobar f. g. janomafsa; par tabm ešah šaha laita ne-eemafsatadm naudas-summebm tils, pebz likamu § 66, par latru meh-nesi 1% pagaidu-intresses peedšitas. 3

Slobotoja palihgs teel mellehts preelšah labdas pagasta-kloblas. Lohns par seemu ter 50 rubl. nauda, bhibw apgaismohs kbrtelis un pabrifka. Imā Novembar f. g. ja-estafjabs ammatā. Adressi warr dabbuti pee šohs arifes ideweia. 2

Preelšah tabs Rihgas aprīti, Siguldas draudšē buhdamas Nurmishu pagasta madjas ar turklabt buhdamu smehti teel no 23šah April 1872 rentinees, kal-šs, ar labdam lezibehm mellehts, turam arri muishas kalihonu jaudnem. Bee-meldejshanas turpat pee muishas waldishanas un pagastwezzaha.

Nurmish muishas waldishana.

Strahdneeki,

itt ihpafshi meitah, teel preelšah linnu-webrpshana mahšina Kenzerogga mellehts un wianahm labba lohne peedahwahja. Japeemeldejsh turpat pabrifk. 2

Lairas-brauzeji, kas malku par labdu teelu malku no Lysenort (metah no Windawas) us Rihgu gridd wesi, lai peetezahs pee Buhring eelsh Lysenort woi pre Bissenkroshineka Weisenberg, ka arri Selgawas Ahrihgā pee Buhring, blaklam f. g. h. 1.

Dfirnawas

buhweht pret brubshchanu us gaddeem tohp is-dohshas Rihgas kreise, appafsh Alafshis no Sostes mahjas grunneeka Zurte Linde. Welderi, kas gridd un warr to iswest, tohp luhgti, jo drihi tadest meldeetes.

Daru wisseem fawem draugeem un possibta-meem sinnamu, la esnu ceritshis willas klabshchanu lamelohs, Sager dširnawas, appafsh Lub-berht Renzen, Zehsu kreise, Ahraishu basu. draudšē. 11. Oktobar 1871.

A. Kuller.

Tirgus!

Tai 21. Oktobar f. g. Lehburgas basnizas draudšē, Injeem muishas Brasla krohgā tirgu-, lohpu-un linnu-tirgu noturshs. 1

Divas masas muishas pee weenas wirtshastes no Jurgem 1872 us renti dabujomas, weena us dewini lauku wirtshastes, ohtra us trihs, par abbadm kophā 721 puhra aramas-semmes, ar labdam plawahm, warr ar pilnigu inventarijumu un arri bes inventarijuma la patiblahs dabbuti us 5 gaddeem Kur-semme, 5 juhdi no Selgawas. Klabhtakas sinnas pee Mahjas weesa drifketaja. 2

Itin laba širgs, preelsh weegleem wahgeem, la arri preelsh grubieem darbeem brubshjams irr par lehtu malku dabujams Schneidemanns fab-riki, Slgezremā.

Weena bruhna fehwe

preelsh fubrmanneem irr pahrdohdama pee A. Drescher, Selgawas Ahrihgā, leelā eelā.

Wehweru twiste

wiffatās pehrwēs, tā: dšelena, pelšala, šila, mella un balta, irr par lehtu jennu dabujama pee M. Nimscha un beedra, blaklam "Melnam gaitam," Kalku-eelā Pehterburgas Ahrihgā. 6

Ro jensures atwehshis. Rihgā, 15. Oktobar 1871.

Ta ugguns-skahdes apdrohschinaschanas beedriba „Salamander“

lam grunš-kapitals 2 millionus rubku leels un wehl labbt leels ihpafshs bruhka kapitals,

apdrohschina pret ugguns-skabbi Rihgā un ar Rihgu mahjas, fabrifus, prezhes, mehbeles jeb mahju-leetas un wiffadas kustamas un nelužamas mantas zaur samu aystiprinatu weetneku

A. Bergengriin,

lam kantoris irr leelajā Mubtu-eelā (Mönchsstraße) № 15, 1 treppi us augšhu, blaklam muitas nammam un pretti Dom-bajnizai, Rihgā.

W i c h l a w a

bohnwillas, deegu- un dšiju-pahrdohschana

taggad irr eelsh tahs schlehrs-eelas ais raktušcha, ko šanz par maso Zoun-eelu, tannā nammā, kur Nr. 5 us bohdes durwihm stahw un prohti turpat, kur lihds šchim Briegera šwezzu un ahdu pahrdohschana bija.

Widsemmes

dšeesmu-grahmatas,

ne-eešetas masalā drifkē par 60 lap. un leelalā drifkē par 40 lap. rar gabb. irr dabujamas

Müller I. drifka-nammā. 1

Widsemmes gubernijas awišchu elšpedijā warr dabbuti šoh paltabam idrifketu un ihpafsh wifšahm teesabm un waldishanahm lohtu derrigu un wajabšigu grabmatu:

Adressbuch

für das Gouvernement Livland

von

Adolph Stiingenberg.

Melša 1 rubli 50 kapeikas.

Warr to dabbuti arri jittās grabmatu bohdes, la arri Walmeerā. Zehsis drugga-teesu šanz-lejās un Walfā Rudloff I. grabmatu bohde.

Wihno-pagrabā

pee Ludwig Stuhel un beedra,

Rihgā, Koph-eelā № 1, Stephani mahjā, irr dabujami wiffadas šortes wihni, tā: balis un far-lans franziwhns 30 l. par puddeli, mustat, mala-ga, portwiwhns, šherri un maciera wiwhns no 45 f. lihds 2 r. par puddeli; ar i rums, lilteers un bišohs par lehtako tirgu Andelmanneem teel pelnas dalka uedohja. Wifsi šoh wihni irr labbi.

Paul Stahlberga

zeppuru magasihne,

Schubnu-eelā № 15, pretti gulba apteeki, peedahwa jaunās, nupat no Moskawas atubditas: Vuglas kashohka lalshohas; šiz-sabhatas un kupes preelsh lungeem, dahmadm un beehrneem; kashohka zeppures preelsh mahitajem; kashoh-las preelsh behrneem; Kstralan-. Dpošia- un Keimmes-muffes; leelu wairumu no dachadahm mufshem preelsh behrneem; karalull- un baran-china zeppures; gulba drehdu isrohajumi; gulba un bihjana isrohajumi; kashohka zimous preelsh lungeem; bibbera zeppures; kutscheru zeppures un zimous; leelu wairumu no dachadahm beheru drehbehm un paltoes; preelsh behrneem no 2 lihds 15 gaddeem; gummi iwahrkus un leetus-šchirmus.

A. Thiel, zeppurneels, eelsh Lim-bahku pilshetas, pahrdohd wihrišchu un šewišchu gattawus šilus šiz-sabhatas, kurri labbati un šifstali irr, ne tā no jannu un jittahm apahdm taifiti. 1

Uhdens-glahse

(uhdens-kristals), wiffulehtalais un labbakais va-lihgs pee mehju mofaschinas mahjas wirtshastes bruhk-jams, bes šepes, usteiz un peedahwa ta apteeku un pabrwu bohde no

Alfred Busch (papr. Hach),

netahš no raktušcha. 4

Remu wehrā!

Tas pulstenu pahrdewešs un taifitajs, leelā Pils-eelā № 20, peedahwa sawu leelu pulstenu wairumu par winnu labbumu galwodams, par šahadu jennu: šenas pulstenušs par to jennu no 1 1/2 r. šahloht, šudraba žilinder pulst no 7 r. šahloht, šudraba entur pulst. ar dubdulu kapeki no 13 r. šahloht, šelta dabmu pulst. no 18 r. šahk., šelta entur pulst. preelsh lungeem no 25 r. šahk.

Latweeshu teatera israhdišchana.

(Latweeshu beedribas nammā.)

Swehtdeen, 17. Oktobar 1871.

Preelšs un behdas.

Original-lugga ar dšedashanu trihs zehleens un feshās bilēes no Adoif Alunan.

Malka par ee-eshānu: la arweenu. — Wifetes un programmas Latw. beedr. nammā dabujamas. Šesahlums pulst. n 7 wallarā.

Rihg. Latw. labdarishanas beedr. komiteja.

Latweeshu teateris Walfā.

Swehtdeen, 24. Oktobar un Pirmdēem,

25. Oktobar 1871.

Šesahlums pulst. n 6 wallarā.

Šehlehts tils: Wifla ic., Rā pagasta wezzalus zek ic., Augsti weefi ic. un Lepna islabas meita.

Lam Kuloigas ammata-širgeru ošlahde peerakšitam Matthias Schneiders irr dachabi papihri un leezbas raksti nošagiti un prohti: ta, 14. Merz 1871 ar № 6840 isdohja, lihds 22. April 1872 galdiga waffe, weena ammata-, rekrushdu- un frustama-grahmata un dachabi žirti papihri. Kas šohs papihrus Rihgas pašes-kantori nodohs, dabbutš weenu peenahfamū aimafsu.

Drubns širgs, 8 gaddus wezs, ar firmu pallas zistu, šchēšefam eegreest 5 zollu garra štrihpa un ar šwalu apaudšē, ar šalkem masem wahgeem un baktu kreewu nemahletu lohlu, irr 25. September no Menzesmuishas krohgā šagis. Kas par to šagtu širgu un wahgeem warr Menzesmuishā šinur doht, dabbutš 20 rubl. patel-žibas algu.

Ro jensures atwehshis. Rihgā, 15. Oktobar 1871. Drifkēts un dabujams pee bišchu- un grabmatu-drifketaja Ernst Bates, Rihgā, pee Pehtera-baf.

Grefku dubfös.

(Par mahjibu teem, kam fweeschumä ja-eet.)
(Statt. No 33.)

„Tä, tä dsimmufchi? Suh's wehl labbat pa wahziffti runnajeet, ne lä es!“

„Suhfu laipnigs prahts tä runna. Man daschu reis grubti nahlahs, sawas dohmas pa wahziffti is-teift un preezatohs, kad warretu wairaf eemahzitees.“

„Tas jau glufchi weegli. Sarunnajeetees dauds-reis ar Wahzeescheem!“

„Sinnams, kad wiffi til peedewigi buhtu lä Suh's, bet, redseet, man nepatihl, kad zits isfmeij, tomehr isfmeellu jau daudsreis effu paneffis.“

„Gandrihl newarretu tizzeht, lä zilweks til rupji.“

„Tizzeet man, preileen', lä tahdi rohdahs tillab fche, lä Wahzjemme. Ween reis reisoju pa Wahz-semmi lustes deht un tiffu lahda zeemä ne tahl no Mehmeles (Klaipehdas), fur basnizas fwehtlus fweht-tija —“

„Ro?“ Rosa preeziga eesauzahs, „tas jau muhsu zeems, tur manna dsimtene!“

„Nu labbi, tas parahda, lä tur arri laipnigi un mahziti zilweki rohdahs. Bet kad tas zeems Suhfu dsimtene, tad labbat nestahstifchu, kas man tur no-tizis!“

„Stahsteet jel, luhdsu stahsteet! Man patihl no dsimtene's fo dsirdeht,“ tä mulkite eesauzahs.

„Ja nu par maktu gribbeet, tad stahstifchu. No-brauzä tai zeemä un gahju apputtejis un peefuffis gastuf. Toreis wehl flittak pa wahziffti runnaju, ne lä taggad. Nu praffu, lai man dohd Walter, fur bij jafalka Wasser un Wihn fur waijadseja teilt Wein; laudis no wallodas fihmedami manni turreja par Wahzu barri (semneku) un fahla ner-roht. Man tas nepatiffa, tadeht tam tuwakajam peefchkeedu azzis ar wihnu. Nu kahdi diwpadsmitt wihri manni fagrahba un israhwe abra, gribbedami laschoku lahpiht. Tizzu, lä winnai man buhtu bei-dfamo kaulu famallufchi, kad lahds wezs gohdigs wihrs, kurra wahrdu ne kad ne-aismirifchu, nebuhtu isglahbis.“

„Kä tad fcho wihru fauzä? Warrbuht, es arri to pasifftu.“

„Winnu fauzä par Oideri!“ Meiers usfmeeda-dams fazzija.

Oiders?“ meitene nobahledama eesauzahs, „schel-ligs Deems, tas mans Tehms bijis!“ Un tai lab-firdigai un weeteefigai meitenei, kas Meiera mellus par pateefibu turreja un tizzeja, lä Deems pats to tizis tä nohkt, ritteja affaras pähr waigeem.

Meiers liffahs par tahdu nejaufchu fatilfchanahs lohti brijnojtotes, un Smittene, abbus usluhfo-dama, arri.

„Nu, lai nu weens isklaufahs,“ wifsch teiza. Tad Suh's gan buhseet tas smuklais flukkis, kas to-

reis tiffu warreja pafstret? Par to no firds preeza-johs. Suhfu tehwa nahlahs no mannis leela pa-teiziba un kad winnam rafsteet, tad falkteet daudf labbas deenas no mannis!“

„Al Dewin,“ Rosa fchauksteja, „wifsch jau preefch trim mehnescheem mirris, to mannim brahli un mah-fas rafstijufchi, bet mans tehwa-brahlis Franzis, Suh's redsedams lohti preezafees, lä man til daudf labbu darrijufchi!“

Meier lungs Rosu apmeerinadams pafuffu faz-zija: „Nepeeminneet jel tahdu neeka leetu, wiffi weeff fahl us mums klauftees. Kad gribbeet man pa-teiftees, tad to isdarreet us tahdu wiffti, lä man ustizzeetees un ja waijadfigs, atfal pee mannis pa-lihgu meflejeet un,“ wifsch peeglaudidamees teiza, „un laujeet, lä ar Sums pa wahziffti runnaju, lai warru labbat eemahzitees.“

„Labpraht,“ Rosa eesauzahs, „istreekfimees par mannu dsimteni un nelaita tehwa zil gribbeet.“

„Lillohp!“ Fultons teiza un pazeldamees Rosai rohtu fneedsa. Pufsdweena bij noturreta, un wifsch, preezigs, lä wifsch labbi us preefchu eet, dewahs famä kohrteli, ziggaru smehkelt.

Behz pufsdweenas Meiers Rosai fuhrtija smukku pufchu no treibuscha pufkeh, fur papihrs ar teem wahrdeem flakt: „No Suhfu tehwifchka drauga!“ No tehwifchka drauga tahda fmalka dahwana jau bij japeenemm. Winna pufchlu eeliffa uhdens glahse un laffija ilgi tohs wahrdu: „No Suhfu tehwifchka drauga.“ Winnai pee fcheem wahrdeem laut kas nepatiffa. Weidscht taf to wainu usgahja; tas wahrds „tehwhifchkis“ winnai nepatiffa.“ Tehwhifch-kigs draugs! — Preefch jau tam wifsch wehl par jaunu,“ winna pee fewis fazzija; „brahligs draugs buhtu labbat bijis. Ne, nu prohtu, fo wifsch gribb teilt; tehwhifchligs draugs buhs til daudf lä manna tehwa draugs!“

Kahdas diwas deenas Fultons-Meiers nemas Rosai nerahdijahs. Rosa newarreja sinnaht, kapehz wifsch pee galda nenahf un fahla tadeht raifetees, lä winna buhchoht Meier lungu aiskaitinajufe. „Schis fmalks un baggats wihrs,“ winna patte pee fewis fazzija, „warrbuht naw eeraddis, lä ar winnu runnajoht raud, un bes tam wehl zitti arr to redseja un winnu tapehz nerrohs. Effu pawiffam nejehdfigi uswed-dufees, un wifsch wairs nenahf.“ Rosa ilgojahs, laut jel Meiers ar winnu runnatu. Bet tas ne-notiffa.

Wifsch pehdigi Rosa newarreja ilgal zeest. „Wif-fada wifse buhshu winnu aiskaitinajufe; jaralkta un jaluhdsahs, lai peedohd. Nu ta rafstija schahdu grabmatu:

„Beenihts lungs!
„Es walkar pee galda nesaprahtigi usweddohs un zaur tam Suh's aiskaitinaju. Suh's fmalks wihrs

buhdams newarreet apfmeeklu nest, ar to zitti man-
nis deht Zuh's apgruhtina. Tapeh, luhdsjohs, pee-
dohdeet, jo mas ween wehl pasauli un eeraddumus
pasihstu.

„Peedohdeet un paleezeet tehwischligs draugs
Zuh'su pateizigai
Rosa Older.“

Scho grabmatu Rosa zaur durwu schkirbu Ful-
tona istabâ eefweeda.

Kad Meier-Fultons pufsdeenas laika mahjâs nahja,
tab arri Rosas zeddeliti atradda un to lassidams
naidigi smejhahs. „Nu esmu winnejis,“ tâ winsch
noaurdejahs, „un tâ lâ schis papih's pee mannahm
lahjahm nokrittis, tâ Tu, Rosa, man pee lahjahm
nokrittisi.“

Pufsbeenu ehdoht atkal Rosa Meier kungam blakku
sehdeja. Winna no eesah'tuma rahdijahs gauscham
nobihjusees, bet winsch usweddahs gohdigi un grab-
matas nebuht nepeeminneja un isliklahs pret Rosa
laipnigaks, ne lâ walkar.

Fultons mahzeja brihnum smalli ar swescheem
kaidim apeetees, tapeh, winsch wiffur ahtri pasih-
stams palikka un tabeht tam ar daudseem wallodâs
bij ja-eelaischahs. Us tabdu wih'si ar Rosu winsch
mas ween dabbuja runnaht, un winnai schodeen wal-
loda arri nebuht neweizahs.

„Kur tab Zuh's walkarâ bijat?“ weens
Fultonam prassija, „mums wiffecem palikka garseh
laiks, kad Zuh's tē nebijat.“

„To labpraht dsirdu, ja pateestbu runnajeet! Pa-
kamejohs pee kahda andeles drauga, nebijahm fenn
redsejuschees.“

„Warrbuht arri druszin dschraht, jo pahrnahzajt
ittin lustigi mahjâs, ka to no tahs singes noman-
niju, to pa treppehm kahpdami swilpojajt.“

„Warrbuht gan,“ Meier kungs smaidija, „jo mans
andeles draugs pahrdohd wihnu un gribbeja man
ar gwalto leelu partiju schampanera wihnu pah-
dohd; no scha dschreena nu schlahm prohweht, ka-
mehr man tas wihus bij japirk!“

„Tâ, Zuh's schampaneri pirkuschi! Dohdeet mums
arr no ta prohweht.“

„Ak, man tas masa leeta, bet es tad til apnem-
mohs doht, kad dahmas apfohlahs kahdu glaysiti
lihds ar mums dsert.“

Fultons schohs wahrdus wifs wairaf us Rosas
fazzija, un schi tad arri smaididama fazzija: „ap-
fohlohs Zums tabeht, lai teem kungeem schampaners
teef.“

„Tas labbi, preileen tas mums patih!“ tâ kahds
andelmans Rosai usfauza.

Rosa nosarka, jo kahdas wezzas dahmas sawâ
starpâ kluffi farunnajahs fazzidamas: „Passatt, kahda
ta nesauna, ta nabbaga Ahmur kapteina, kas gohda-
wih's, winna nepeenehma un tam baggatam leeli-
tajam ta patte wirsû bahschahs!“

Lai nu gan wezzahs dahmas par Fultonu tâ

flitti runnaja, tomehr schampaners tahm labbi sme-
keja; winnas ar Fultonu mihligi isrunnajahs, un
wiffi dschra weenâ mehrâ. Kad nu pirmahs pud-
deles jau us beigahm gahja, tab atkal zits wihna
lohpmannis dewa no sawa schampanera prohweht,
gribbedams arri sawu prezzi isflameht. Behz tam
wehl Smittene lilla no sawas pusses pilnu kurwi
ar schampaneri atnest, jo schodeen tai bij dsimscha-
nas deena. To winna retti ween mehdsâ darriht,
bet schodeen tai bij dewiga firds. Ta nu dschra
lihds pullsten weenpadsmitteem nakti. Tâ Meier kungs
dabbuja ar Older preilene dauds un baschadi isrun-
natees; winsch tai arween glah'siti peedahwaja, un
winna nedrih'stēja leegtees. Us tabdu wih'si nab-
bad'sitei galwa druszin apreiba.

Dimpadsmitôs Rosa gahja us sawu istabu, un
Meiers, flaidrâ prahtâ, winnu laipnigi pawaddija.

Lihds schim ne wahrdu nerunnaja, bet tuwu pee
istabas durwim buhdameem Meier kungs eelahsejahs
un tâ lâ istrubzees fazzija: „Preileen, Zuh'su grab-
matu sawâ istabâ atraddu, wai kaujeet man us tam
to atbildeht?“

„Labpraht, runnajeet ween!“

„Ne, scheitan ne, tē katru wahrdu zittâs istabâs
un gangi warretu dsirdeht; kaujeet, ka kahdu azzu-
mirkli Zuh'su istabâ ar Zums farunnajahs!“

„Saw weh's laiks, taudis zels nifnas wallodâs!“ —

„Neweens nestinnahs, wai es Zuh'su jeb mannâ
istabâ gahju; muhsu lohrteki stahw blakkam — Nau,
weens nah! pa treppehm — nelawesimees.“

Abbi eegahja Rosas istabâ.

(Us preel'schu wehl.)

Wolfensteines awoti.

(Statt. N. 37.)

„Kâ Tu warri fazzih, ka winnai flitti gahjis?
Wiffi zilweli teiz kurfirteni tohti laipnigu; ka ne
buht ne-effoh't lepna. Warr arri buht, ka winna
ar Gewu runnajufti un nu apnehmusees, ne wairs
us Karlsbadi, bet pee muhsu awota nah't, un kad
tâ — nu, tad Roberts tohp palais'ts, kurfirtene wia-
nam peedohs, un tad — —“

„Un tad un tad un kad un kad! Laj johds
Lewi ar wiffu Lawu aplamu wallodu rauj! Tu
gan mannim gribbi eerunnah't, lai preezajohs, to?
Winna pee wiffas nelaimes wainiga, un Tu, seewa, ar
sawu ehrmu mihlestibu effi winnu us taunu pawed-
dusi, un kad Gewa pahrnah'ts, — ja, kad winna
pahrnah'ts, — tad es wairs nelo no winnas ne-
gribbu sinnah't, winna nau wairs mans behrns; es
winnu kahdu — kahdu!“ Wih's atkal plohsidamees
mettahs us benki, plehsa sawus mattus, un smaggas
affaras spihdeja winna azzis.

„Zilwels,“ mahte kleedsa, „kad to kahds buhtu
dsirdejis! Apdohma jel, Tu effi pawiffam fajuzzis!“

Wih's ahtri no benka uslehja. „Tas labbi, Tu
manni gribbi traktu-nammâ west! Darri to, tad

Suhs paliffeet weeni paschi un warreseet if deenas lahrumâ un lihgsmitâ dshwoht! — Turri mutti, feewa, ne-aistarr manni, es nespehju wairs sawas rohkas sawaldih, es warretu zittabi — feewa, eij ahtri ahra, ahra! — — Raut es jau buhtu no mirris, tad es neko wairs no schim behdahm un raisehm nejustu! Es esmu pasubdis! Gewa wainiga — wianna nau wairs mans behrns, es negribbu neko wairs no winnas sinnah, es wiannu nolahdu — nolahdu!“

Utkaal winsch raudaja un waimanaja. Winsch bija weens pats istabâ palizzis, jo feewa bij pee kaimina, fur jau winnas behrni fapulzejuschees. Kad waffarâ krehfla Wolkensteini aplahja, nehmas mahte drohschu firbi, un gahja pee mahjitaja. Schis wehl nebij no Wehleses pahrnahzis. Nu wianna gahja pee Schulza, bet tas winnai zittu neko newarreja fazzih, lâ to, lo winsch jau Stamam bij teizis: winsch braufschohht pats us Dresdeni, un runnaschoht ar pilsungeem; wiffi effohht dsirdejuschi, la Roberts lohti kaitinahs tappis, un tapeh; wianna strahpe pateesi tapfchoht masinata.

Nachts tumfiba bij jau meestu aplahjus. Stamene gahja us krusa zekku Gewai prettim. Mehness uslehza, un apgaismoja ar sawu sudraba spohschumu Wolkensteines meestu, eelejas, kalnus un meschus.

Prett pufsnakti atbrauja Gewa. Mahtei firds til lohti pufsteja, itt lâ ta no fruhim gribbetu isleht. Kad melderis nogurruscho lohpinu apturreja, tad Gewina weegli no ratteem islehza, un par wiffinaschanu pateifusees, muddigi dewahs mahthes isplahitâs rohlas, scho pee sawas firds speesdama un butschodama.

„Wai wianna nahks?“ mahte ahtri jautaja.

„Zerru, la jau schinni waffarâ no muhsu awota dfers.“

„Tad tuhliht wehl nenahks? Wehl neko skaidri newarr sinnah? — Deews lai muhs schehlo!“

„Man nekâs nekait, es arri neraudu,“ mahte atbildeja. Winna nespehja breefmigo notikkumu sawam behrnam stahstih.

Gahja abbas us mahjahm. Meita nu stahstija: „Kad Dresdenê nonahzu, tad tuhdat dewohs us pilli. Tur manni pilsalbatî un sullaini daschadi kaweja, negribbedami manni pilli laist, un manni ispraschnajuschî, tee sawâ starpâ par mannim smehjahs bet es tillai arweenu peh; kurfirshenes prassiju, un sawu rohlu us firbi turreju, lai drohschfiridiba manni neastahj. Pehdigi manni isgreesnotâ sâhl*) eewedda, fur jau dauds us augsto gassaschu gaidija, kas wehl basnizâ bij. Us weenreis durwis atwehrahs, un kurfirshene ar trihs dahmahm un trihs kungeem eenahza. Kats, no teem, kas us wiannu bija gaidijis, nu lo no winnas luhdsâ. Pehdigi arri manna reisa nahza. Nu es wiffu skaidri no muhsu filteem

*) Sâhle irr leela istaba.

awoteem stahstiju, un runnaju no tabta zekka no Dresdenes lihds Karlsbadel. Pehdigi es kurfirsheni luhdsu, lai ta pee mums nahktu, la pee mums laudis wehl nabbagi, un la Karlsbadneekeem jau deesgan naudas, la to muhsu mahjitajs skaidri sinn. — Kungi un dahmas smehjahs, un weens ohtram swe-schâ wallodâ lo fazzija, bet kurfirshene apdohmigi klausjahs un tad fazzija: Miltahs behrns, man ahrestes padohmam jallausa, un jadserr no Karlsbades awoteem. Jau schinni nakti es dohschohs zekka. Bet es Lewim apshlu, la weens mahzihts lungs Wolkensteines awotus ismellehs, un tad schee pateesi wesseligi, tad jau scho waffaru es pee Jums buhschu un mellefchu pee Suhsu awoteem few spehlu un wesselibu. Sawam laulatam draugam, muhsu scheligam kurfirstam, kas taggad us Pöhtu-semmi aisreisjois, es jau schodeen Lewis deht rakstischu un sawu nodohmu sinnamu darrischu.“ Augsta gassaschâ mannim tad laipnigi rohlu sneedsa, lo fâjukkusi nobuttschoju, un til pee pilnas fahesgas nahzu, tad jau ahra spohschu fauli par fewi juttu spihdam. Kreetnais melderis us mannim ahra gaidija, jo biju ilgi pilli lawejusees un lai deesgan laikâ warretu mahjâs tapt, waijadseja mums tuhliht us ratteem sehstees. — Zabbali gan buhtu, kad kurfirshene tuhliht pee mums buhtu warrejust nahkt, bet es Deewam ustizzohs: augsti mahzihts lungs atfih; muhsu awotu par wesselibas awotu un labba firshene nahks, un meh; tappim laimigi un baggati, wiffi til baggati, lâ Karlsbades eedshwotaji! — Mamma, eefim ahtrâ. Wai tehws wehl nomohdâ? Wai Roberts us manni gaida? Winsch tal schodeen ihsti preezigs bijis? Winsch tal no tam nau runnâjis, la es melderim esmu lihds braukusi un ar scho us weenu benki sehdejust?“

Mahte ilgi neko ne-atbildeja. Ar glahsainahm azzim wianna luhloja us mehness. Pehdigi ta wehl weenumehr mehness usluhlokodama ahtri fazzija: „To nejaudaju isfazzih!“

Gewa mahti ar plattahm azzim usluhloja. „Wai tehws flims? Wai Roberts —“

„Klausees,“ mahte apstahdamees fazzija, „Tu to tal dabbusi sinnah, un labbal, la Tu to no mannim dsirdi, neta no zitta.“ Lehni un rahmi, itt lâ kâtr; wahrd; ar smaggeem swarreem buhtu apgruh-tinahs, isfazzija mahte meitai pagahjuschas deenas breefmigohs notikkumus. Schi lohti mas no mah-tes wahrdeem dsirdeja, leelako dattu, kas kluffi lâ elpa no mahthes fruhim nahza, meitai waijadseja usminneht, bet wianna wiffu sapratta, jo, — wianna stahweja, luhpas atwehrusi stihwi us augschu luhlokodama ar sakrampetahm rohlahm, itt lâ almena bilde.

Un wianna wiffu sijnaja. Winna breefmigi eekleegdamees „Robert!“ sauza, tâ, lâ bals nabbaga mahtei zaur wisseem kauleem gahja, un atbals tablu, tablu kluffâ nakti tai paktal sauza. Tad wianna mahthes rohlu fagrahbusi, to few lihds rahwa, un

nelo wairaf nefazzija, là: „Gesim pee tehwa! — Deews un kurfirstene muhs ne-atstahs!“

Winnas stahweja namma preekschâ. Istaba bij tumfscha. Mahtei bij bail istabâ ee-eet, wianna palka preeksch durwim stahwoht, bet Gewa strehja là no sunneem gainata stirna eekschâ pee tehwa. Winsch sehdeja atkal us benkiti un mehness appihdeja wianna gaudadamu waigu. Bail bij wiannu uslubtoht. Ra no nahwigas tschubstas kobstis, winsch uslehjahs un ar abbaht rohtahm us durwim rahdidams sauza: „Ro Tu gribbi?“

„Es gribbu Gums fazzigt, la kurfirstene tohti mihliga un laipniga prett mannim bij. Wianna schè atsubhtis weenu augsti mahzitu lungu muhsu awotus pahrmelleht, un tad tee wesseligigi buhs, tad wianna patti tè atnahs, un — —“

Tehws breefmigi smehjahs. „Wai wianna Lewim sawu wahrdu zaur ratstu un sehgeht apstiprinajuse? Wianna Lewi, Tu nebehndeezi, ar saweem wahrdeem atraidijusi!“

„Iuhs maldatees, tehtigt; tad muhsu awoti wesseligigi, tad Kurfirstene jau schinni waffara pee mums buhs, un wianna fazzija, la scho sawu nodobmu kurfirstam sinnamu darrischtoht, las taggad us Pohkeem aisreisojis.“

Atkal atskanneja nejauki smeekti. „Un pa tam starpam wianni Robertu us Dresdeni aisweddihs un pee kahku stabba peesees. Un tad winsch eekrees uhdeni, là to jau resnajs Krischjahnis darrijis, taphez, la winsch to launa newarreja panest. Uslubto schohs pirkstus, las strahdabs? Iuhs seeweefchi ween? Ar darbu nu irr pagallam, Laws tehws, Lawa mahte un masee behrni warr baddâ mirt, un Tu — Tu — ha, ha, Tu jau sewi apmeerinasi, Tu effi jauna un appata un — —“

„Teht! teht!“ Gewa sauza; affaras tai no waigeeem pilleja.

„Wai Tu wehl gando? Wai Tu wehl gribbi isliktees par newainigu? La wehl truhst! Ras wainigs? Tu un simtreis Tu un neweens zits! Kad Tu buhtu gudra bijusi, tad buhtu mahjâs palikfusi un nebuhtu melderim libds braufusi, tad arri nebuhtu Steffans to warrejis runnaht, un wiffa nelaine nebuhtu notikfusi. — Ro Tu wehl gaidi? Es negribbu wairs sannaht, las Tu effi, es arri wairs negribbu sannaht, fur Tu paleezi — mans behrns Tu wairs ne-effi! Aistahjees noht no mannim. Noht! — Tuhligt pa durwim abra, jeb — jeb —! Tu ne-effi wairs mans behrns — ne-effi wairs mans behrns!“

(Us preekschu beigums.)

Sohbugalla neddetas peedsihwojumi.

Swehtdeen 10. Oktober 1871. Dauds Mahjas weesa lassitaji fratta galwas; daschi zitti preezajahs, daschi dusmojahs, daschi briknahs, daschi mau, daschi bauro.

Birmdeen 11. Oktober. Platt-bilfschu fungi fratta farrus un fazekahs us palkal-kahjahm prett schaur-bilfscheem. Atleek tomehr wehl kahdi, las apleezina ta wahrda pateesibu: „La dwehsele, las mihle, tik ween irr laimiga! x“

Dhtdeen 12. Oktober. Sirdssehligi Samariteri mettahs us palihdsibas pafneegschanu preeksch kahda weegla putnina, las sprahstâ eeflohdshits. Teizama leeta teescham, arri putnus aistahweht.

Treschdeen 13. Oktober. Gais Nihgâ miglo, seema tuwojahs, probnajs sferzahm paleek dahrgaks un schwakkaks, lascholi teek isklappeti un paruhkas kemmetas.

Zettortdeen 14. Oktober. Pults wihnuscha fundu prifeerejahs.

Peektdeen 15. Oktober. Us semmehm frohgôs darra tâpat.

Sestdeen 16. Oktober. Kahds fullainis barrahs ar istabas-meitahm un ar fehkschas; pastarpahm dsird tohs wahrduis ismettam: „Nu, nu, Lawihse klabber nich die erz aus!“

—r.

Sohbugalla ammata gruhstibas.

Ras Sohbugallam wifs naw jaleek sohmâ!
Ro, là, par to winsch runna, jaleek labbi ohmâ,
Wai dohmajoht jeb runnajoht par peklem,
Par purreem, dihkem, dumuzkahm jeb duhnu fehlehm,
To lassitaji paschi labbi prattihis,
Kad papreeksch wianna gruhstu ammatu apstattihis —
Un fauns winsch nedrihst buht pehz sawas dabbas,
Bet sohbojoht tam jastahs' leetas faunas, labbas.

Winsch gudribas nedfird tit basniza,
Daschlabreis turgu arr jeb frohdstnâ,
La weeta schè ne to ne-istaisa,
Dit to un las tas irr, to isdarra;
Un — pelle buht warr arri basniza,
Kad faunas leetas tur isperina.
Swehts naw ne las, las neteel turrechts swehts,
Kas dahrgu neturr to, tam wifs irr lehts.

Tadeht nu sohbugals aisrahd us nummuru, —
Es dohmaju us trihdesmit un pirmaju —
Kur, winsch jaw teizis to, la schapes winsch nedarr;
Bet tillai tas, las pats us sewi simeht warr
To, gaddijumu, to winsch us-eet lassamu
Pehz sohbotaju wihses schè isstahstisu,
Las teescham kluffibâ pee krumtim peestihis
Un gekku mukfiba warrbuht wairs netritihis.

Ja lempis gekfibu reds sawu atlahtu,
Sastattahs atgidams pats sawu mukfibu,
Tai paschâ azz'mirkli winsch scht jaw atgreesstees
Un zerriba warr aust, la winsch arr labbofees —
Un sohbugals tà nu zaur sawu ammatu
Schteet tschalli strahdadams arr dehstih labbumu;
Kad zitti pekru nems un kattris kuhkus seef,
Winsch palkâ nepaliks eef algu praffitees.

—r.

Atbildedams redaktehrs A. Leit an.

No Zensures atwehlehts. Nihgâ, 14. Oktober 1871.

Drikkehts un dabujams pee bilfschu un grammatu-drikketaja Ernst Plates, Nihgâ, pee Behtera-basnizas.